

Chương XXI

ĐẠI ĐẠO 26 - TÂN MÃO 1951

TÌNH HÌNH CHUNG CƠ ĐẠO

Kể từ các Hướng đạo bị tù lao, các tỉnh đạo không còn liên lạc được về Cơ quan Truyền giáo Trung bộ với trụ sở tại Hiền Lộc (*nhà ông Phan thiện Hóa*) thì nơi đây thường là mục tiêu dòm ngó của cả một hệ thống công an mật vụ Việt minh kể từ cấp xã đến cấp tỉnh Quảng Nam. Bởi thế nơi đây mặc nhiên không thể có người nào trú ngụ được ngoài những người có liên hệ thân tộc với chủ hộ nên vô hình trung đã không còn là trụ sở Cơ quan Truyền giáo Trung bộ nữa.

Mặt khác, Thánh Thất Trung An tuy đã không còn được danh chánh ngôn thuận là trụ sở của Cơ quan Truyền giáo Trung bộ, nhưng cái tư thế là một Thánh Thất với sự lai vãng của tín đồ vốn là nơi dễ dàng cho đạo sự khi cần, đồng thời tại đây, những người có phần hành trong Hội Thánh cũng có sự hiện diện thường xuyên hơn, đó là các người có gốc gác ở Thánh Thất như đã nói trên. Lần lượt những tù nhân Cao Đài hạng 3 năm được thả về không có gia đình thì phải nương náu tại đây. Trường hợp như Nguyễn ngọc Hòa, vốn thuộc phái Tây Ninh làm việc tại châu đạo Thừa Thiên, năm 1946 vào hội nghị tại Cơ quan Truyền giáo Trung bộ đã bị kẹt lại vì chiến tranh bộc phát, nên đã được lưu lại tỉnh đạo Quảng Nam đồng thời với ông Đặng ngọc Dục như đã kể trên. Ông Hòa bị bắt trong khi đang là Quyền Đầu Họ Thánh Thất Trung Hòa từ năm 1947. Khi được

Đông Tân

tha về, Thánh Thất Trung Hòa trong tình trạng khất khe không ở được, phải về tá túc tại Thánh Thất Trung An.

Riêng ở Thánh Thất Hưng Đông, các ông Lê Sanh Mai Diệu, Thư ký Mai Đình đã được trở về năm 1950 nên công tác đạo sự tại đây được phục hồi cơ cấu xây dựng có nề nếp không đến nỗi bi đát như các Thánh Thất khác. Phần anh Cao hữu Chí khi được trả tự do trở về gia đình ở gần nhà lao và tiếp tục hành sự tại đó.

Ở Bình Định, các ông Huỳnh Thanh, Huỳnh quang Bình cũng đã tái thủ phạm sự sau thời gian gián đoạn tại tù, nhưng tình thế không đến nỗi khó khăn như ở Quảng Nam...

Dù sinh hoạt ở mỗi nơi mỗi khác, không hoàn toàn tự do như trước, sự bế tắc cơ đạo được nhận thấy rõ rệt bởi sự chèn ép của thế quyền trong chủ nghĩa vô thần quốc tế. Tình thế càng rối ren khi nhân sinh một số tín Thầy mến đạo một cách phi thường, còn một số thì bị ma đời lôi cuốn bỏ đạo quên Thầy. Cho nên, có Thánh Thất đã tiêu điều tuy không phải tình trạng bị niêm bế nhưng đã trở thành một tư thất, còn các xã đạo thì ít khi có sự lại qua đạo sự vì sự dòm ngó rất khắt khe. Điển hình như ở Thánh Thất Trung An lúc này đã trở thành cái nhà tư cho ba người là Cai kinh Lê đình Bửu, các ông Đặng ngọc Dục và Nguyễn ngọc Hòa. Số bốn đạo còn đếm được là 369 người thay vào con số trên hàng ngàn trước kia. Nữ phái có cô Võ phi Yến thì như bà thú từ. Các ông khác thì ở nhà thỉnh thoảng những ngày sóc vọng thì đến Thánh Thất không khác một sự trình diện chứ không làm gì khác hơn. Riêng ông Trần Chí, tuy ở nhà, nhưng lại cất một cái chòi tranh trong rẫy rồi ngày đêm nấu tại đó có tính cách như một nhà ẩn dật thời xưa...

Còn Tỉnh đạo Phú Yên thì sự rời rã thấy rõ khi ông Nguyễn khoa Trường còn tại tù thì các ông Đặng quang Minh, Võ thượng Kính, Bùi trọng Luật cũng tự phân tán, mỗi người giữ một thế riêng. Các ông cũng không còn ở Phú Yên nữa mà tản mạn các nơi, như ông Võ thượng Kính thì lẩn tránh tại Sài Gòn, đang kiếm cách làm ăn; Bùi trọng Luật thì dạy trẻ; Đặng quang Minh thì cũng thủ phạm không dám trở về mảnh đất quê hương, tình cảnh các Thánh Thất tại đây càng thêm ảm đạm. Phần hai ông Giáo Hữu phổ thông thì ông Trần Cư còn tại tù. Riêng ông Nguyễn thanh Vân thì sau lần thứ nhì đầu năm Kỷ Sửu trở vào Phú Yên nhờ sự thông báo của bốn đạo nên khỏi bị bắt nhưng cũng không thể trở về liền Quảng Nam ngay vì sợ bị theo dõi, phải ở nán lại Phú Yên tìm cách sinh sống bằng nghề vẽ hình nhưng rất vất vả bởi sự cô lập không còn được đạo hữu săn đón như ngày xưa. Rồi ông Vân cũng tìm về Quảng Nam sau đó không lâu...

Riêng tại Quảng Nam, trong thời gian này, khi Chí Bửu và Nguyễn xuân Kinh ra đi, có để lại mấy bài văn có tính cách giáo lý phổ thông truyền đạt cho Phạm sĩ Phú là một học sinh trung học, con ông Phạm thanh Tần tại Bọ Chẹt vốn

là nơi thường lui tới của hai người. Xuân Kinh thì trong tình trạng ần náu, Chí Bửu thì giúp cho Phú và các bạn trẻ đang theo học các bài vở nhà trường. Cho nên khi họ ra đi còn để lại một ấn tượng có tính cách như một âm hưởng cho người ở lại một sự tiếp tục trên hành trình đạo sự đang bỏ dở. Phạm sĩ Phú còn kể lại rằng chú ấy tuy còn thiếu niên nhưng được khuyên nên lo giúp đỡ cho gia đình anh Cao hữu Chí. Giữa cảnh tang hương, tứ bề gian khổ, cậu thư sinh Phạm sĩ Phú đương thời kể lại tự sự như sau:

“Thế là một hôm Phú gặp ông Liên Hoa tại nhà bàn tính mọi việc. Và thế là hai người cầu nguyện xin Thánh ý thì đức Tổng Lý đã cho tại Thiên bàn Khái Đông (nhà cụ Phạm thanh Tần), đồng tử Liên Hoa chấp bút bốn câu:

Thi Phú xem rồi phải tự tân,
Lo tu lo luyện vững tinh thần,
Đạo đời hai nẻo không nề nhọc
Trì Chí cùng lo, chớ ngại ngần!

Với bài thi này, anh Liên Hoa (tức Đàm Thi) và Phú biết có anh Chí (Trần Chí), còn không biết Trì là ai. Tìm hỏi thì Vô hình cho biết tục gọi Cửu Khanh tức Phan thiện Trì người Hiền Lộc mà có lạ gì. Thế là hai người đi tìm các ông Phan thiện Trì và Trần Chí để bàn đạo sự nhưng cũng trong âm thầm mà thôi.”

Trong dịp tết Tân Mão, hai anh Thi và Phú lại gặp ông Lương Triết thường gọi Lương Lý và Nguyễn minh Cửu (*em ông Giáo Sư Châu*) tại nhà ông Phan thanh Tần vì nơi đây tương đối kín đáo nên một buổi đàn được lập ra, với sự góp mặt của Thánh Thất và Thiên bàn thuộc Hưng Đông, đồng tử Liên Hoa với mục đích nhờ Vô hình chỉ dẫn đạo sự.

Bài cơ như sau:

“Vô Danh Tiên Trưởng

Thi

Vô trần hính trọn điển Thần linh
Danh đạo kỳ ba độ chúng sanh
Tiên Phật gắng công ngày cũng được
Trưởng thành cơ đạo hóa hoằng minh!

Lão chào các hiền hữu. Lão muốn được trong giờ này các hiền hữu và lệnh Từ Phụ dạy bày phải đại tịnh đại nghiêm ngồi mật tọa mà cầu Trần Hưng Đạo nghe!

Đông Tân

"Tiếp diễn:

Trần Hưng Đạo. Lão chào chư đạo hữu và mừng các Thất, các Thiên bàn trong Hội Thánh. Lão rất mừng và rất vừa ý cho toàn thể đạo hữu đã quyết tâm và lập chí phấn đấu với một đoạn đời chông gai nguy hiểm. Trong hồi không được gần gũi cơ linh dạy bảo mà các tay Hướng đạo vẫn làm tròn nhiệm vụ thiêng liêng. Càng mừng càng vừa ý bao nhiêu thì lại càng lo ngại những bước tiền đồ hậu nhựt của các đạo hữu chẳng biết can trường tâm lực kia có đủ chiến đấu bao nhiêu ma lực nữa không, chớ công trình quá vắng Thầy đã cho một điểm danh dự mà từ lâu chưa chắc khi nào có. Việc đạo rất huyền vi màu nhiệm không ai hề biết. Chí như Lão đây cũng không sao đoán định trước, dầu có ước đoán cũng phải sai lầm. Bởi vậy Lão rất mong sao đạo hữu gắng công mà tu luyện để tránh bớt nghiệp chướng của mình và của nhân sanh mới hầu gặp cơ thức tỉnh đạo hữu gắng tu. Công trình to tát thì quả vị kia lại xứng đáng nhiều!

Đầu năm Tân Mão, Lão chúc mừng toàn thể đạo hữu một câu: *Đông cảm, hy sinh, đạo tâm!* Các hiền hữu đại tịnh để Thầy cho Trần nguyên Chất nhập đàn.

Tiếp diễn:

Trần nguyên Chất, Tệ Thần chào chư đạo hữu, toàn thể nhơn sanh các tịnh bàn Thánh Thất. Tệ Thần không hay mà được lệnh về đây thì nhân dịp kính cẩn chào mừng bà con anh chị em toàn thể được vui vẻ và khỏe mạnh!

Nhớ hồi mặn lạt có nhau,
Bây giờ nhìn trước vắng sau mà buồn
Nhớ khi góc bể chơn nguồn
Một lò nung nấu được khuôn rập ràng
Bây giờ hàng ngũ rã tan
Kể Nam người Bắc ngổn ngang cơ đồ!
Nhớ hồi chung thỉ có nhau
Bây giờ kể chết người đau mà buồn
Biết ai đóng xứng vai tuồng
Để tròn nhiệm vụ cội nguồn Thầy trao!

Các hiền hữu, các đạo tâm ôi! Tôi nghĩ lại những ngày cùng chung gánh nặng đạo Thầy với nhau, cũng từng chịu sự gian khổ mà cũng từng vui say đạo lý với chư đạo hữu. Nhưng phải nửa chừng thì đòn gánh gãy đôi, kẻ ở người về mà giữa lúc lao tù cũng không gặp nhau để ký thác việc nặng nề. Hôm nay đã một năm dài mới có dịp Thầy cho nhập đàn, tôi xin kính cẩn nghiêng mình hầu thăm toàn thể đạo tâm và cảm tạ tấm lòng chiếu cố từ lâu đã nhiều khi cùng chung mùi gian khổ. Tôi xin mượn một vần thơ để làm quà xuân.

Thi bài

Nhớ hồi còn sống có nhau
Đã từng mặn lạt muối rau tu hành
Quyết tâm xây dựng Trung Thành
Gieo mầm thiện quả, nhưn sanh gánh tình
Tưởng chừng trên bước hành trình
Trước sau cũng thể xác mình cùng nhau!
Chung thề cùng bạn tâm giao
Một thân một kiếp lẽ nào chia phôi?
Bây chừ kẻ khổ người lo
Bây chừ cửa đạo ra vô vắng hình
Trung An là Thất của mình
Của mình chung sức chung tình mà tu
Bây giờ vắng bạn công phu
Thiếu người nhắc nhở trước sau mà buồn!
Trung Hòa xa tí ngọn nguồn
Anh em đạo hữu thẳng đùn còn ai?
Thanh Quang đạo trước Thầy khai
Bây giờ cũng thiếu nhưn tài đảm đương.
Ngoảnh nhìn Linh Bửu Từ Quang,
Nam Trung Hòa Thất lệ tràn lòng đau!
Trải qua sóng gió ba đào
Chiếc thuyền gãy lái xôn xao phập phồng
Thôi đành chìm đắm là xong
Nhưng nhờ yên trí vững lòng lướt xông
Vì Thầy vì Đạo có công
Trải bao gian khổ Hưng Đông cũng nhiều
Từ Vân gắng chí noi theo
Để cùng bước kịp đoạn đèo gần đây.
Tôi xin nguyện khấn ân Thầy
Ngày mai sẽ được vui vầy hò reo...

Tôi không được phép ở lâu. Xin tặng hiền hữu Lý một bài thi:

Năm nay năm tới tới mà xem
Xem đến Cơ Trời lại khổ thêm
Thêm khổ để vui, vui để biết
Biết ngày mai đến rất êm đêm!

Thôi, chào các hiền tôi xin kiếu. Có Tổng Lý tiếp.

Đông Tân

Tiếp diễn:

*Tân xuân Tân Mão đạo hanh thông.
Thông suốt còn trong những cõi lòng
Lòng đạo có người dà tử tiết
Tiết xuân vườn đạo nở nhiều bông!
Bông hoa đua nở đón xuân về,
Rộn rịp chào mừng khách viếng quê
Quê cũ ngày xuân quen lối cũ
Lối xuân là lối khách đi về!
Việc đạo việc đời có thể thôi,
Thôi đừng nghĩ lắm, toát mồ hôi
Hôi tanh mới có ruồi bu đậu,
Đậu rớt trải qua việc đã rồi!
Rời đây nhà Đạo, cửa Thầy khai
Khai đạo lần này để độ ai,
Ai cũng độ mình, Thầy độ trước,
Trước năm Nhâm Quý sẽ đăng đài.
Đăng đài kiểm điểm bảng phong thần
Mở rộng đường lành để định phân
Phân định những tay còn Dũ lý
Lý nào cũng đợi ngựa phân ranh...!”*

Thế là bài Thánh ngôn này với câu cuối được suy diễn như đến năm Ngọ có sự phân ranh gì đó, các Hướng đạo sẽ ra tù. Nhưng các bạn đạo chỉ dự biết thế thôi, chứ không nói ra. Và hai ông Trì, Chí thì lo tiến hành mọi đạo sự trong khi ông Lý (*Luong Triết*) thì cùng ông Trần Hạc và Nguyễn hồng Tân cùng một số bốn đạo thoát ly đang lo xây dựng Thánh Thất Hội An... Đến tháng 6 năm nay, anh Cao hữu Chí được trả ra khỏi tù sau 3 năm lao lý...